

जिनिव्हा

स्वित्झर्लंड

देश नसलेल्या लोकांसाठीचा पासपोर्ट

1922 मध्ये संशोधक फ्रिडयोफ नॅनसेन यांनी देशहीन निर्वासितांना पासपोर्ट दिला. सुमारे 450,000 दिले गेले.

कुठे जिनिव्हा

कोण फ्रिडयोफ नॅनसेन, एक नॉर्वेजियन संशोधक ज्यांनी देशहीन निर्वासितांसाठी पासपोर्ट तयार केला

केव्हा 1921 ते 1938

4 मिनिटांचे वाचन

प्रकरण पांहेलं

गोष्ट

पहिल्या महायुद्धानंतर सीमा सरकल्या आणि सरकारे पडली. अनेक लोकांकडे कोणताही पासपोर्ट उरला नाही. 1921 मध्ये सोव्हिएत सरकारने परदेशात राहणाऱ्या रशियनांचे नागरिकत्व काढून घेतले. त्यामुळे सुमारे 800,000 निर्वासित कोणत्याही देशाविना राहिले. कागदपत्रांविना ते सीमा ओलांडू शकत नव्हते, आणि अनेक अडकून पडले.

सुरुवातीच्या जागतिक संस्थेने, राष्ट्रसंघाने, फ्रिडयोफ नॅनसेन यांच्याकडे मदत मागितली. नॅनसेन हे एक नॉर्वेजियन शास्त्रज्ञ आणि ध्रुवीय संशोधक होते. ग्रीनलँडचा आतला बर्फ पार करणारे ते पहिले व्यक्ती होते. लढाईनंतर ते सुमारे 450,000 युद्धकैद्यांना घरीही घेऊन आले होते. त्यांनी 1921 आणि 1922 च्या रशियन दुष्काळात मदतकार्याचे नेतृत्वही केले. 1921 मध्ये ते निर्वासितांसाठीचे पहिले उच्चायुक्त झाले.

> युद्धकैद्यांच्या मायदेशी परतीत, आंतरराष्ट्रीय मदतकार्यात आणि राष्ट्रसंघाचे निर्वासित उच्चायुक्त म्हणून त्यांच्या आघाडीच्या भूमिकेबद्दल
>
> फ्रिडयोफ नॅनसेन यांच्यासाठी नोबेल पुरस्काराचे प्रशस्ती-कथन, 1922

एक साधे कागदपत्र

जुलै 1922 मध्ये नॅनसेन यांनी जिनिव्हामध्ये एक परिषद बोलावली. सरकारे देश नसलेल्या निर्वासितांसाठी एका ओळखपत्रावर सहमत झाली. ते लवकरच “नॅनसेन पासपोर्ट” म्हणून ओळखले जाऊ लागले. त्यामुळे निर्वासित सीमा ओलांडू शकत.

सुरुवातीला ते रशियन निर्वासितांसाठी होते. 1924 मध्ये ते आर्मेनियनांपर्यंत वाढवले गेले. 1928 मध्ये त्यात अश्शूरी, बल्गेरियन आणि तुर्की निर्वासितांचाही समावेश झाला. 1942 पर्यंत 52 देशांची सरकारे ते मान्य करत होती.

800,000

1921 मध्ये ज्या रशियन निर्वासितांचे नागरिकत्व रद्द झाले

52

ज्या देशांच्या सरकारांनी पासपोर्ट मान्य केला

450,000

दिलेले पासपोर्ट, Wikipedia नुसार

टिकून राहिलेले एक नाव

तोपर्यंत त्यांच्या कार्यालयाने शेकडो हजार निर्वासितांची काळजी घेतली होती. त्याने अशा पद्धती वापरल्या ज्या पुढे प्रमाण ठरल्या: काळजी, घरवापसी, नवी घरे आणि समाजात स्थान. नॅनसेन यांचे 1930 मध्ये निधन झाले. काम निर्वासितांसाठीच्या नॅनसेन आंतरराष्ट्रीय कार्यालयाअंतर्गत सुरू राहिले. 1938 मध्ये कार्यालयाने आपल्या प्रयत्नांसाठी नोबेल शांतता पुरस्कार जिंकला.

Wikipedia संगीतकार इगोर स्ट्रॅविन्स्की आणि लेखक व्लादिमिर नाबोकोव यांना असा पासपोर्ट बाळगणाऱ्यांमध्ये गणते.

आज कोणीही नॅनसेन पासपोर्ट देत नाही. देश आणि संयुक्त राष्ट्रे आता निर्वासितांना प्रवासपत्रे देतात.

केव्हा काय घडलं

- **1921** नॅनसेन राष्ट्रसंघाचे निर्वासितांसाठीचे पहिले उच्चायुक्त होतात.
- **1922** जिनिव्हातील एक परिषद निर्वासितांच्या पहिल्या ओळखपत्रावर सहमत होते.
- **1928** पासपोर्ट अश्शूरी, बल्गेरियन आणि तुर्की निर्वासितांपर्यंत वाढवला जातो.
- **1930** नॅनसेन यांचे निधन होते. नॅनसेन आंतरराष्ट्रीय कार्यालय त्यांचे काम पुढे नेते.
- **1938** कार्यालयाला नोबेल शांतता पुरस्कार मिळतो. नॅनसेन पासपोर्टचा काळ संपतो.

प्रकरण दुसरे

ही गोष्ट खास का आहे

एका कागदाने लोकांना ते परत दिले जे त्यांनी गमावले होते: फिरण्याचा हक्क.

नॅनसेन यांनी परिपूर्ण नियमांची वाट पाहिली नाही. त्यांनी सरकारांना एक साधे कागदपत्र मान्य करायला सांगितले, आणि अनेकांनी केले.

आमचं मत

एका छोट्या कागदी प्रमाणपत्राने शेकडो हजार लोकांना नव्याने सुरुवात करण्याची संधी दिली.

प्रकरण तिसरे

आपण काय शिकू शकतो

1 आधी लहान अडथळा दूर करा

कागदपत्रांविना निर्वासित सीमा ओलांडू शकत नव्हते, म्हणून त्यांनी त्यांना एक कागद दिला.

हे करून पाहा: तुम्ही ओळखत असलेल्या कोणाला रोखणारा एखादा अर्ज किंवा नियम शोधा. त्यांना त्यातून पार पडायला मदत करा.

2 लोकांना एका टेबलावर आणा

त्यांनी सरकारांना जिनिव्हाला बोलावले, आणि त्या एका कागदपत्रावर सहमत झाल्या.

हे करून पाहा: एखाद्या समस्येशी संबंधित लोकांना एका संभाषणात बोलवा.

3 एका गटापासून सुरू करून विस्तारा

पासपोर्ट रशियन निर्वासितांपासून सुरू झाला आणि नंतर इतरांपर्यंत पोहोचला.

हे करून पाहा: एक कल्पना एका गटावर आजमावा. ती चालली की तिचा विस्तार करा.

4 आपले नाव इतरांना उसने द्या

एका प्रसिद्ध संशोधकाने आपली पत अशा लोकांच्या मदतीसाठी लावली ज्यांना कोणतेही स्थान नव्हते.

हे करून पाहा: तुमचे कौशल्य किंवा तुमचे नाव अशा एखाद्यासाठी वापरा ज्याच्याकडे काहीच नाही.

मनात ठेवण्यासारखा एक विचार

पासपोर्ट हे एक वचन असू शकते की कोणी अजूनही जगाचा भाग आहे.

स्रोत (इंग्रजीत)

Nobel Prize Outreach
Fridtjof Nansen – Biographical

Nobel Prize Outreach
Fridtjof Nansen – Facts

Wikipedia
Nansen passport

तथ्य-तपासणी टीप: नोबेल पुरस्काराची पाने आणि Wikipedia मुख्य गोष्टीवर सहमत आहेत. गोष्ट जिनिव्हात ठेवली आहे, जिथे 1922 ची परिषद झाली (Wikipedia), पण नॅनसेन नॉर्वेजियन होते. 1921 चा नागरिकत्वाचा निर्णय आणि सुमारे 800,000 निर्वासितांचा आकडा Wikipedia मधून आहेत. नॅनसेन यांची नेमणूक: नोबेलचे चरित्र सांगते की जून 1921 मध्ये राष्ट्रसंघाच्या परिषदेने निर्वासितांसाठी उच्चायोग स्थापन केला आणि त्यांना तो चालवायला सांगितले; नोबेलचे तथ्य-पान सांगते की ते 1922 मध्ये पहिले उच्चायुक्त झाले; गोष्ट चरित्राला अनुसरून 1921 म्हणते.

3 ते 5 जुलै 1922 ची जिनिव्हा परिषद आणि आर्मेनियन (1924) तसेच अश्शूरी, बल्गेरियन आणि तुर्की निर्वासितांपर्यंत (1928) विस्तार Wikipedia मधून आहेत. पासपोर्ट मान्य करणारे देश: नोबेलचे चरित्र सांगते की त्याला “अखेरीस बावन्न सरकारांनी मान्यता दिली”; Wikipedia सांगते की 1942 पर्यंत 52 देश. सुमारे 450,000 पासपोर्ट दिले गेले, हे Wikipedia मधून आहे आणि गोष्टीत त्याच्या नावाने सांगितले आहे; नोबेलचे चरित्र वेगळे सांगते की नॅनसेन यांनी 450,000 युद्धकैद्यांना मायदेशी परत पाठवले, जो वेगळा आकडा आहे जो योगायोगाने जुळतो. ग्रीनलँड पार करणारे पहिले या दाव्याचा स्रोत नोबेलचे तथ्य-पान आहे (“ग्रीनलँडचा आतला बर्फ पार करणारे पहिले”). 1921 आणि 1922 मधील दुष्काळ मदत, आणि त्यांच्या कार्यालयाच्या पद्धती तसेच त्याने काळजी घेतलेले शेकडो हजार निर्वासित नोबेलच्या चरित्रातून आहेत (“अशा पद्धती ज्या अभिजात ठरणार होत्या: काळजी, मायदेशी परत पाठवणे, पुनर्वसन, पुनर्स्थापन, स्थलांतर, एकात्मीकरण”). 1930 मध्ये नॅनसेन यांचे निधन आणि नॅनसेन आंतरराष्ट्रीय कार्यालयाला 1938 चा नोबेल शांतता पुरस्कार Wikipedia आणि नोबेलच्या पानांतून आहेत. उद्धरण हे नॅनसेन यांच्या 1922 च्या शांतता पुरस्काराचे नोबेल प्रशस्ती-कथन आहे, जे नोबेल तथ्य-पानावर आहे. इगोर स्ट्रॅविन्स्की आणि व्लादिमिर नाबोकोव यांची नावे Wikipedia च्या प्रसिद्ध धारकांच्या यादीतून आहेत; त्या यादीवर सूचना आहे की तिला अधिक संदर्भ हवेत, आणि स्ट्रॅविन्स्कीचा संदर्भ नॉर्वेच्या राष्ट्रीय अभिलेखागाराच्या एका प्रदर्शनाचा आहे जे आम्ही उघडले नाही, म्हणून गोष्ट ते Wikipedia च्या नावाने सांगते. UNHCR चे इतिहास-पान 403 देते आणि उघडू शकले नाही. पिन जिनिव्हा दाखवतो. “आमचं मत” असलेल्या ओळी आमचं स्वतःचं विश्लेषण आहे. बाकी सर्व माहिती वरील स्रोतांमधून घेतली आहे.